

Фото на обкладці: -ль

РУСИНСЬКИЙ RUSZIN VILÁG СВІТ

рочник IX. число 90., юлій - август 2011
IX. évfolyam 90. szám, július - augusztus 2011

*Діточый табір у Балатонфёльдварі
Gyermektábor Balatonföldváron*

Списання обывательства 2011

Встановлена дата списання **1. октовбра 2011. рока**, 0 годин, отповідач має дати отвіти на вопросы подля сітуації на сесь час. Списання буде проводити ся з **1. октовбра 2011. рока до 31. октовбра 2011. рока**, додаточні списання з **1. новембра 2011. рока до 31. новембра 2011. рока**. Члены рахунковых комісій дустануть переже складеный пакет збераня даних, котрый містить інформаційный лист до одповідача за точным адресом, мінты анкет (Анкета за жытло и еден дараб Анкеты за особу), и інструкція по помочи заповнення.

Завданя члена рахунковуй комісії рознести пакеты за адресами свого округа ищи до зазначенуй дати.

Є три возможности исповнити свої обязанности по предоставленю потребных даних:

- **Одповідач може дати отвіти на вопросы анкеты по интернету.** Про то треба зайти на сторону **www.enepszamlalas.hu**, де по уведению ідентіфікаційного и индивидуального кода надає ся возможность заповнення пакета анкет на стороні онлайн. Сі дані указані на Анкеті за жытло у коцках „Ідентіфікаційный код” и „Інтернет код”. На стороні інтернета дані мож подати от 1. до 16. октовбра 2011. рока.

- **Одповідач може дати отвіти на вопросы, заповнивши анкеты, што находят ся у копертці.** У такому случаю вуповнені папірєві анкеты у копертці, што достанете, треба оддати членові рахунковуй комісії, коли вун прийде на даный адрес. Кедь єдної анкеты за особу, што є у копертці не доста про исповнення обязанности поданя даних, тоди член рахунковуй комісії має забезпечити одповідача потребнов кулькостєв анкет. На вуповнення папірєвых анкет давають ся перві два тыждні до **16. октовбра**.

- **Одповідач годен дати отвіти на вопросы особно членові рахунковуй комісії, котрый**

навщивить го межи **1. и 31. октовбром 2011. рока**. Про йсе мусай захранити анкеты, што ся находят у копертці, котру дустане каждый на властный адрес.

Од редактора: Честовані Русинкы и Русины! Од сєї чисто технічнуй акції в нашу отцюзинні, котра ся сповнить вами у слідуючум октовбрі, зависить ваша будучность у новуй Европі. Не путайте понятия „горожанство” и „націо-налность”. Записувучи мадярьское горожанство, вы демонструете свою принадлежность ку своей матери-Мадярщині, свой социальный патріотизм. Записувучи русинську національность, демонстрируете свой

етнічний розвуй, честованя властного рода, добру и благодарну памнять за вутця-матір, дідика-бабку, вшитких предкув, котрі цілі стовкы рокув фурт были правдивыма патріотами Мадярщины (туй вспоминаю хоть лем май-

вірный народ Ференца Раковця II. у войні за свободну отцюзнину – нашу матір), айбо и стовкы рокув ревно хранили свой ідентітет, свою культуру и язык. Знам, же многі з нас еднако ся чувствуют днесь и Русинами и Мадярами. Така возможность є у анкеті, де годні сьте указати и другу рудну вашу національность... Айбо мушу напомними вам, всяди у статистиці буде фігуровати первый ваш отвіт у части „національность”...

Ищи додам, же так выпозірує, же послідні двадцять рокув держава Мадярщина много зробила про будучность Русинув, не позеравучи на їх малу кулькость в днешніх границях посттріанонської нашуй отцюзнины и результатув списання обывательства перед 10 роками, вшелиякыма кіпами ратувучи от повнуй націоаналнуй асімілації наш малый народ... Чи валовшні сьме самі за ся постояти?! Увидиме по списаню 2011. рока.

Честовані Русины и Русинкы, у октовбрі с. р. не проспім властну будучность у зьєдиненуй Европі! Памнятайме, же од КАЖДОГО ЄДНОГО нашего голоса у части „національность” анкеты списання обывателей Мадярщины 2011 рока у многум зависить доля ЦІЛОГО русинського народа у Мадярщині!

Наші ювіланти

Сёго літа красні ювілеі сятковали добрі познаті і чествовані межі мадярськыма Русинами **Віра Гіріц** і **Др. Маріанна Лявинец**. Ку вшиткым добрым пожеланям, котрі чествовані Русинкы заслужено выслухали на свою адресу у сёголітні дны ювілею, редакція новинкы з радостёв и високов почливостёв ся присоединяє.

Най дасть Бог ювілантам и їх родинам доброго здоровья, радости и спокою у приватнум животі и доста неиссякаемых сил и желаня на їх благороднуй пути русинського ренесанса днешнёсти!

На Многая и Благая Літ, чествовані ювілантикы!

На високум и отвічательнум посту стріла свуй красний ювілей Віра Гіріц, председатель Русинського Самосправованя у Мадярщині. У русинськым двиганю про булшость є добрі извістнов з 2002 рока, накопи стала послаником и у фебруарі 2003 рока заняла майвысшу сосполну довжнсть председателя ВРС.

Ипен за її веденя русинськoe двиганя вуйшло на новий и якустно высый уровень розвою. Велёчестована Віра Гіріц все была и днесь є ініціатором многих добрых и хосенных зачинань у будованю и укріпленю русинськуй културы и сосполного живота. Припоминаєме лем за дакотрі добрі діла днешнёго лідера мадярських Русинув, котра є єднов из основателюв нашої новинкы „Русинський Світ”, Вседержавного Общества Русинської Інтелігенції имени Антонія Годинкы, ініціатором и організатором русинських інституцій Мадярщины – Русинського Музея и Русинської Бібліотеки, книжнуй едіції „Русинські листкы” и т. п.

Днесь єдна из майкомпетентійших и майактивнійших особ мадярського меншынового двиганя не лем терпеливо и твердо рядить ділами русинськуй сосполности в Мадярщині, айбо и повна ініціатив и планув на пути сістемного розвоя як майвысшуй сосполнуй інституції – ВРС, так и многочисленных містных самосправовань у столичнум вароши и далеких відиках нашуй державы.

Такой из первых рокув русинського двиганя у Мадярщині была и є др. Маріанна Лявинец, котра неустанно робить на ниві захраненя русинського ідентітета. Из 2002 рока посланик, а из 2004 рока председатель Русинського Самосправованя Терезвароша, межі 2003-2007 роками была замістником председа-

теля ВРС, Руководила Столичным Самосправованём (2006-2010).

Добрі ї познавуть на самый перед Русины Будапешта, котрых она возглавляла послідні роки. Высока агілность и ініціатива не єден раз придала ся мадярськым Русинам при пудготовці и проведеню вшеляких сяточных акцій и соборув не лем главного вароша нашуй отцюзнины, айбо и оддаленных поселищ.

Добрі познавуть др. М. Лявинец загатарні наші братя, ибо она є єднов из основателюв Вседержавного Общества Русинської Інтелігенції имени Антонія Годинкы, участником послідніх 8-ох Світовых Конгресув Русинув, єднов из організаторув посліднёго світового форуму Русинув сёго літа у нашум Пілішсенткересті.

Послідні дві каденції (2006-2010) чествована др. М. Лявинец была членом Світоуй Рады Русинув од Мадярщины. Є організатором и председателём жунського клуба „Руския”, редактором програмы на русинськым языкови Мадярського Радіа, была редактором познатуй у русинськым світі едіції „Календарь-Алманах”, главным редактором наших новинок „Русинський Світ” (2003-2010) и „Русинський Вісник” (2008-2010).

Курта отцюзна и загатарна кроника

Апріль

18: Самосправованя XVI. района Будапешта у Галерії „Аттіла Ковач” організовало выставку умілцюв, де были представлені образы русинських авторув.

Май

21: В Ерді на староселськым пивничным шорови третій раз організовали Сято Виняного цвіта и Меншыновый Фестивал. На прошеня організаторув, „Асоціації властителюв пивниць” и меншыновых самосправовань вароша представили свої танці, музику, національний убор и кулінарное умілство.

22: Славностное Русинськое Національное Сято у Гёделё. Главный покровитель: др. Чаба Латорцаї, заміститель держтайника з вопросув релігійных и етнічных односин и капчань горожанського сосполства Міністерії Юстіції Мадярщины.

Юній

16-18: XI. Світовый Конгрес Русинув у Піліш-сенткересті.

18-28: У VII. Русинськым Межнародным Молодежнум Таборі на Балатоні окрем вшеліяких форм малярського умілства проводили ся и другі занятя, межи котрыма не хыбіли урокы релігії, народного танця, співаня, прядива, гіп-гопа, драмы, спорта. Єден цілый день діти перевели в стінох славного монастыря Тігань и на його чудесных околицях, де на їх радість достали ся на палубі прогулочного катера.

22: У Зуглови, у Домі Меншын, одбыв ся Русинський історичный вечар, організований Зугловськым Русинськым Самосправованєм и Русинськым Самосправованєм XVI. района Будапешта.

24: У Пряшові выголошено лавреата Премії имени Александра Духновича. Тота майвысша в русинськым літературным світі награда, што ї фундує меценат Стівен Чеп, а выголошує

Карпаторусинський научный центр у США, из 1997-го рока вручать ся писателюм за майліпшу книгу, печатану за послідні пять рокув. „Русинський Оскар” присудили бачванськуй поетесі Наталії Канюх – за книгу „Дом – мур, брудна рика – мост” (2006).

Юлій

4-10: VIII. Русинський табор у Комловшці. Хоть грант и не выграли, айбо на свої фінансы організовали табор з екскурзіями и красочныма програмами.

14-17: Група посланикув Терезвароша и членув клуба „Наша молодеж” путовали по Пудкарпатю у керетох програмы изгядованя історії и культуры історичнуй Мадярщины.

16: Консултації русинських посланикув самосправовань Мадярщины у Шайовпалфалі з вопросув майглавного события 2011. рока – списаня обывательства.

16-17: На горі Кремінець, што выше села Стужиця Великоберезнянського района на Пудкарпатю, де ся сходять границі України, Словакії и Польщі, одбыв ся Четвертый неформальный молодежный фестиваль. Жебы зучастнити ся в сую акції, спершу мусай пудняти ся на гору, што тримле майменше 4–5 годин тяжкого пути. Шкода, же до цілі на сей раз не дуйшли Русины Мадярщины и Польщі.

Август

7: Тримали засіданя Русинського Самосправованя у Кішварді. Главнов цілєв, з наближенєм 20 августа, было честованя короля Сятого Іштвана. Предсідатель КРС Іван Фабіян тримав бесіду за Сятого Іштвана, потому Даниєлла Петранич казала молитву Сятого короля Іштвана. На засіданю вручили грамоту бывшому предсідателю КРС Томашови Ортутаї и подяковали му за роботу. По законченю офіційнуй части гостей чекав смачный обід и неформална бесіда.

Вседержавное и Столичное Русинські Самосправованя мають честь прикликати Вас на Сято Малої Богородиці, котроє отбуде ся 10-го септембра 2011. рока у Музейови Народного Умілства (Сканзені) в Изгядователськым центрі (централный вход) (Szentendre, Sztaravodai út)

Програма

12.00-13.00 - Грекокатолицька служба у Мандокськуй церьковли. Сопровождає Бізантійський мужський хор Сятого Єфрема пуд дірігованєм Др. Тамаша Бубно.

13.30 - Торжественное открытя в Изгядователськым центрі. Сято Малої Богородиці открьє предсідатель Столичного Русинського Самосправованя Олга Сілцер-Ликович. Сяточну бесіду поддержит предсідатель Вседержавного Русинського Самосправованя Віра Гіріц

14.00 - Дегустація русинських національных їдінь (Чекаєме традиційні їдіня газдын-Русинок!)

15.00 - Выставка и вашар вытварного умілства

Сяты́й Іштван, король апостолський

Булше ги тысяч рокув сперед наших днюв мадярський народ найшов свою отцюзнину у Карпатському басейні. З пістряковитуй мішанины людей своєв силов жывота и свободы отзначив ся мадярський народ. Во главі многонаціонального обывательства тогдышній правитель Іштван прославив ся політичнов рішительностєв. Вун був домінуючов особностєв, котра мудростєв змуцнила королівство як державу. Ипен так, ги и король Соломон, вун просив од Бога мудрости и дустав ї. Мудрость – то є дар божый, кедь чоловік просить го, тогды дустане про сповнення добрых вчинкув. Король Іштван вухосновав сей Божый дар. Так Іштван захопив, же є земна отцюзнина про жылот и твореня, и є небесна – вічна. Вун просив од небесных сил помочи про змуцнення земну отцюзнину, Божої благодати и охраны Богородиці. Ги результат ушиткых сїх просьб образовала ся єдна мирна сполность многонаціональных народув, што пудлягавуть пуд єдну Сяту Корону; были создані тысячрочні границі и більчув христіанства у Европі. Дякувучи сєму, про людей, што ту бывавуть, появила ся возможность спасеня и прилученя ку общеевропейскуй культурі.

20. августа сято заснованя державы и нового хліба. Молім ся днесь ведно з нашим королєм, котрый вручив свою коруну и державу пуд покров Сятої Богородиці. И ведно з сїм ищи на сто рокув просиме про наш народ силы, здоровля и мира. Господи, благослови мадярську отцюзнину!

Хвала тобі, вірний наш королю, Сяты́й Іштване, сяточна хвала памняти того, кто сятим хрещенєм просвітив нашу мадярську отцюзнину!

Янош Мигаль Соноцкі

Товмачила Рената Романюк

Стрі́ча посланикув у Шайовпалфалі

Красного дня 16. юлія с. р. в краснум селці Шайовпалфалі, што недалеко од Мішковця, зобрали ся доведна посланикы Русинських самосправовань сіверовосточной части нашуй Отцюзнины. Зачали, ги вже за традицієв, ги то все робили перед важнов про їх жылот подїєв наші предкы даколи, Службов Божов. У містнуй церьковли на бережкови, як то по булшуй части у наших селох, у ліпшых днешніх грекокатолицьких традицієх Паракліс отправив о. Ласлов Полгарі.

Нараз по службі посланикы зобрали ся у невеличкуй, айбо акуратнуй и функціонално зарядженуй селськуй хыжі, де зачали обговорєвати майважне діло сєго рока про русинську сполность – исписованя обывательства в октовбрі 2011. рока. Чи мож буде перервати смутні столітя русинськуй історії, коли многі наші люде ганьбливо таили своє походження и были по правді біомасов на формованя сосідніх народув? Чи мож хоть лем приостановити асиміляційні процеси, котрі и до днесь идуть туй, у Централнуй Европі, де бывають булша часть русинського етноса? Се не риторичні, хоть и, признаєме, велмі общі и тяжкорядимі вопросы, айбо, што майважно и захопително про каждого, на котрі мусай уже днесь дати отвіты. Як бы не так, кедь от результатув октовбрового исписованя обывательства в Мадярщині прямо зависить, не будеме таити, будучность маленького народа, котрый днесь на грані повнуй народностнуй асиміляції. Се добрі

познавуть посланикы, котрі агілно отреаговали на бесіду предсідателькы ВРС Віры Гіріц дішкурова-нєм и актуалныма вопросам, котрі мусай изгядовати и зрядити ищи до начала важного про вшиткых нас события. Оптимізма додавало само поселище Шайовпалфала, у котрум столітями бывали Русины, айбо русинське самосправованя повстало лем рук теперь. Повстало чудесным кіпом на тум місті, де, віділо ся ищи недавно, неє ниякуй шансы змінити смутну про нас тенденцію. Молоді люде, най то и не носить тоталный характер, любили бы булше знати за властну дідузнину, обы-чай и минулость своїх дідув-прадідув. Другое діло, же участники собраня прекрасно розумівуть, же не чудеса, айбо лем шіковна и професіонална організаційна робота за час, што ся лишив до октовбра, годні дакус зліпшити судьбу русинства хоть лем ту у Мадярщині.

Днешнєє число нашуй новинкы вуйшло, мож уповісти, тематичным, ибо нараз даскулько матеріалув суть за йсе поселище, його історію и інтервю з його днешніма обывателями и лідерами (поз. дале інтервю з предсідательков новозаложе-ного самосправованя в селі и парохом містнуй церьковли, инші матеріалы), як то мы задекларо-вали у первум числі с. р., коли сьме приобіцяли быти ближе ку відикам и реалному жылоту нашуй сполности.

- ль

Дале подаєме інтерв'ю з Едінов Фекете, предсідательков Русинського Самосправованя у Шайовпалфалі, студенков Дебрецинського університета Лайоша Кошута, будучым соціалным робутником, и отцём Ласловом Полгарі, греко-католицькым священиком у Шайовпалфалі и руководителём газдувського одділення Мішковецького Егзархата.

Кор.: На самый перед, повічте нам, як сьме зачали робити на сьом полю, знаєме, же у Вашум селі не было до теперь Русинського Самосправованя?

Е. Ф.: Минулого літа о. Янош Соноцкі з Шайовсентпетрі, знавучи, што мы є Русины, бываєме у Шайовпалфалі, де отдавна жыли наші предкы, зайшов ку мо-

му отцёви и зазвідав, чи не плануєме мы у нашум селі заосновати русинське самосправованя. Треба уповісти, же муй отець перед тым, як став селськым головов, працював у селськым газдувстві, зато не мав час занимати ся сім вопросом. Айбо зазвідав ня, чи не мала бы-м дяку узяти ся за се діло. Я нараз вхопила ся за сяку возможность, и зачала пудготовчі работы. У результаті виборув меншынових справовань 2010. рока у Шайовпалфалі сформовало ся русинське самосправованя и депутатський корпус.

Кор.: Едіно, все сьме знали, же сьме Русинка?

Е. Ф.: Та де. Хоть мої дідо и баба штось говорили за русинство, и чулисьме вшелякоє, коли нас прозивали товтами, айбо тогды я ищи не розуміла за што. Лем коли священик Янош Соноцкі розказав нам нашу історію, я зачала вже занимати ся сім вопросом по бібліотеках, глядати подашто у книжках. Я просила своїх діда и бабу розказати ми за нашу минулость, и вже од них узнала єм, наприклад, же мої прадідо и прабаба и не знали бесідовати по мадярськы, лем по русинськы.

Кор.: Думам, дуже чудовалисьте ся.

Е. Ф.: Ай. Дуже.

Кор.: Як Ви ся чувствуете у сьой новуй про Вас ситуації?

Е. Ф.: Спершу ся роздвоєнность была про ня дуже чуднов... Як теперь рішити, Мадярка я вадь Русинка. Айбо потом єм порозуміла, же я людина обадвох націоналностей, и сяка двоякость также годна породжати дуже файное чувство. Теперь я вже цілєнаправлено змагаю ся дослідити свою сімейну генеалогію, найти старі фотографії, изглядовуву

- Ль

традіції и вшытко, што ся тиче минулости наших предкув. Думам, обы сьме мали будучность, маєме знати властну минулость. Без коріня не годні сьме знати, ко сьме є напавду, без знаня сёго не годні сьме надіяти ся на красшу будучность.

Кор.: Як думаєте, Едіно, чи є ищи можность на того, жебы молодеж днешня вернула ся назад до свого русинського коріня?

Е. Ф.: Проблема у тому, же тых старых люди, котрі говорили по русинськы и жыли у тум окруженю, лишило ся вже велми мало. Я ся старам найти хоть лем дакого из сїх люди, жебы вернути наші традиції. Мы жыєме у грекокатолицькым селі, булша часть котрого тримле вшыткі сята и ходит у церьков. У церьковных церемоніях отражавуть ся русинські традиції, айбо мы змагаєме ся навернути властні традиції, што характеризовали даколи наше село, и у иншакых сферах.

Кор.: Едіно, де годні дустати молоді люде інформацію за йсе вшытко?

Е. Ф.: Думам, же Вседержавное Русинське Самосправованя дає нам велику помуч у хоть яком вопросі. Є, наприклад, бібліотека и музей, котрі засновало и утримує самосправованя. Я глядала у бібліотеках и найшла-м там доста много книг; также много інформації мож найти и в інтернеті.

Кор.: Што Вы днесь годні зробити в інтересах русинства?

Е. Ф.: На самый перед, хотіло бы ся зобрати доокола себе єднотумникув, бо ведно и булше мож зробити. Хочу вернути нашому селови памнять за його минулость, што вже многыма забыта. Было бы добрі, кібы мы знали, ко сьме, и кым были наші предкы. Хочє ся помочи людем порозуміти, же мы маєме властну минулость, ліпшу часть якої треба навернути и вухосновати днесь.

Кор.: Чи суть у Шайовпалфалі такі молоді люде, котрых на правду интересує русинський корінь, и котрі хочуть изучати русинський язык?

Е. Ф.: Повім честно, стрічавуть ся такі рідко. Айбо я оптиміст и думам, же мож дашто изробити у интересах сёго діла. Я также не знам добрі русинський язык, айбо хочу го изучити. Спершу треба укріплєвати ся депутатському корпусу, а коли вже будеме мати стабільну основу, годні будеме залучати моложаву.

Кор.: Первый шаг уже сьте зробили, буде и другой?

Е. Ф.: Айно. Помалі горі гарадичами треба ся пуднимати, жебы дустати ся ку верхови.

Кор.: Отче, на самый перед общый вопрос: яка то є ситуація межи грекокатоликами у Шайовпалфалі и околиці?

Л. П.: Як мирський газдувський руководитель маю можливість відіти ситуацію у виштыкых парохіях, што находят ся у регіоні. Грекокатолицький, вадь повіме, русинський обычай, хоть у Палфалі, а хоть и у цілум Боршоді указує, што віруючых прихожан, котрі ходять у церьков є у два раз булше, ги римокатоликув и у много раз булше ги реформатув. Се значить, же межи русинських грекокатоликув вірність церьковли на много силнійша, ги у других конфесіях, и релігія має глубше корінєвля у їх животі. Айбо правда и то, же йсе справедливо булше про старшу генерацію, а про молодшое покоління дуже важно зарядити відповідное базовое школованя и хованя. Тепер у области втрое вуросла кулькість грекокатолицьких навчалных центрив, таким кіпом маєме можливість учити булше, ги три тысяч діти и молоді люде. Йсе вже добра шанса на то, жебы моложава дустала требалі духовні и інтелектуалні основи.

Кор.: Чи знали люди сего малого села, наприклад у час соціалізма, за істнованя русинськый, чи як туговорили даколи товтськый общины?

Л. П.: До 50-ых рокув минулого століття на лавицях перед хыжками старі бабкы бізувно говорили русинськым, чи туй казали, товтськым языком. Пузднійше, на зачатку 70-ых обывательство села перемішало ся, приблизительно тулько же людей поселило ся ту, кулько жыло до того, появили ся нові улиці и русинські обычаї зачали зникати. Айбо коли сьме прийшли гев и зачали изглаголювати містні традиції, порозуміли сьме, же вни суть ипен такі, ги у Мучоню, Шайовпетрі, Гейовкерестурі, Комловшці и Модёровшці. Се класичні села, котрі походять з єдного и того пудкарпатського заселеня и єднакыма стали также и традиції. Захранили ся обычаї, айбо не все знали вудкідь вни походять, лем того все знали, же корінять ся у

грекокатолицькый вірі. На руздво, наприклад, пуд стул клали сіно, а єден дїтвак лігав на нёго, што символізовало малого Исуса, котрый родив ся у такуй бідноті. И ищи много є таких моментув, што свідчать за иншакый живот. У єдним з районув Мішковця, Гёрёмбей [даколи окремое русинськое поселище Гребля – ред.], много фамілій и днес сяткувуть так Руздво, ги у Шайовпалфалі, де, ипен, дуже добрі захранили ся старі традиції. Коли свадьба, вадь похорон, малі дїтиска добрі познавуть, де жыє вдовиця вадь одинока людина, ибо за обычаем и днес їм несуть фінмшагы, жебы розділити з нима свою радість. И ищи много захранило ся таких друбных обычаю, што коренять ся у вірі. Тепер у Шайовпалфалі жыє 270 грекокатоликув, и обычно 100-150 приходить у неділю у церьков, также наша парохія доста твердо тримле свою віру. Все є три-четыре молоді сященикы, вадь семінаристы з нашого прихода, што зучастнювуть ся у нашум релігійным животі. Молоді студенты, што ходять на урокы релігії, дуже агільні, и ипен така група моложави засновала у нашум поселищі русинськое меншыновое самосправованя. Довгі рокы ми говорили за нашое походження и они повіли: кедь се наше коріня, тогды дузнайме ся за них ближе, так и взяли ся за се діло.

Кор.: Годно быти, же мало провокаційный вопрос. Межи Русинами не єден раз єм чув, же там, де рядить Ватікан, все идуць асиміляційні-процеси. Кажу за Польшу, Словакію, украинської Пудкарпатя. Што бы сьте уповіли на йсе, як представитель Мішковецького Егзархата?

Л. П.: Другый Ватіканський Собор 1964. рока прийняв закон, же уніатські католики, мають вернути ся ку своїм коріню и обычаюм. Се значить, же маєме найти свої жерела также и фізично. Про нас се є Пудкарпатя: русинські коріня, старословянська літургія. В організаційным плані ситуація слідуюча: Рим у Словакії вже, наприклад, створив, и у Мадярщині планує также подобное, три грекокатолицькі єпархії, пудряджені єдному митрополітови. Сім они стануть независимима од римокатолицького єпископського корпусу, ривноправныма. У результаті сёго и мадярські єпархії будуть односити ся прямо ку Риму. Таким кіпом словацькі грекокатолики дустали самостойный живот, а ведно з сім и можливість избавити ся вплива латинськый літургії и розвивати своє происхоження. Тепер Рим хоче также зробити и з грекокатоликамы Мадярщины, зато егзархат дустав самостойного єпископа. Дуплом вуросла теріторія, утрое число віруючых, ибо главна ціль – созданя єпархії. Коли се буде, то знає Рим, а не мы. Пузднійше ищи єдну єпархію мож создати из приходув Будапешта. А кедь уже буде три єпархії, тогды веденя возглавить митрополит.

Кор.: Знаєме, же цалком недавно був высаченый новый руководитель егзархата Атаназ Орос. Якоє його ставлення ку русинству?

Л. П.: Перва путь ёго была у Пудкарпатя, а на ёго осячені были притомні вышиткі єпіскопы з сосідніх держав – Словакїї, України и Румынії. Теперь славянський архієпископ є у Восточнуй Конгрегації, т. є. у тум римськым держтайництві, што руководить ділами грекокатоликув восточного обряда. Вун говорить по руськы, и вже и переже много сил прикладав на то, жебы отбыла ся стріча Папы римського и московського патріарха, айбо не од нёго зависіло, же йсе не вдало ся.

Кор.: Яку функцію у днешнуй Европі, на Ваш позур, мають нести грекокатолики?

Л. П.: Хотілы бы сьме быты „мостком” межи католицьков и ортодоксалнов віров. Обадва наші єпіскопы суть вірні восточнуй літургії, великий позур уділявуть тому, жебы якмайбулше приблизити наші церковні рїтуали ку ортодоксалным, т. є. ку нашому коріню, водки сьме вуйшлы. Хочеме, жебы наш живот був самостойным, а релігія гармонична. Думам, же пан егзарх Атаназ майпудходяча особа, кедь брати на позур його професіоналізм и знаня языкув у сьом капчалнум процесі, ибо вун говорить на восьмох языках и є високом авторітетом. Наш егзарх був єдним з майзаслуженых европських екуменічных сященикув и довгый час провюг у Греції, зато у новуй функції ищи булше буде сяким. На мою гадку, ищи много будеме чути за нёго у сьой сфері.

Кор.: Наконець, пане превелебный, вернеме ся зясь ку світському. Як думаєте, чи мають Русины будучность у Мадырицині и конкретно туй у Шайовпалфалі?

Л. П.: Думам, же Русины и грекокатолики мають будучность. У Шайовпалфалі чым дале, тым булше студентув теологув обиравуть місію сященика, што дає імпульс про розвой нашої сполности. Знам, же у нас дуже агільный молодежный живот и віруву, же молоді люде будуть продовжовати наші традиції.

Кор.: Красно дякуєме Вам, отче превелебный, за бесіду.

Исторія поселеня Шайопалфала

Первый раз у старых грамотох поселеня ся споминать рока 1320, коли єдна голуза из племени Акогоша зачало розділ дїдузныни. Палфала дустало ся фамілії Четнекі. Мож припустити, же у племени Акогоша до нашествія татарув бывав Пал, котрый и дав имня поселеню Палфала.

Намного пуднїйше село стало володїнєм родини Кеглевичув, котрі добрі старали ся за одродження села по повстаню Ференца Раковція II. за независимость. У тоті часы и прийшли Русины у Палфалу, про што свідчить и появлєня грекокатолицькуй віры у сьом відику.

Подля списованя обывательства 1930 рока, 90% жителюв признало себе грекокатоликами.

День осячення селськуй грекокатолицькуй церьковли, у котруй ся находить ікона слызязчуй Дїви Марїї, добрі извістні и поза гатарами поселища. Восени, на церьковный праздник ту зберать ся много людеї не лем из ближніх сел, а все є много паломникув из близшых и далніх околиць, изза гатарув, котрі приходять зучастнити ся у хрестнум ході.

Шайопалфала находить ся за 12 кілометрув од Мішковця и має 826 особ обывательства. Інфраструктура села повна: телефонное капчаня, газоснабженя, водоводна сістема. Булша часть улиць у селі покрыва асфалтом.

Русинський диточий табір у Балатонфелдварі

Як саме обіцяли у пережум числі новинки, подаєме красні и богаті про обывателюв вже традиційного дїточого табору на Балатоні 2011. рока фрагменты.

Так ги все, значное місто у програмі табору было про умілство. Пуд веденєм наставникув діти малєвали, ваяли, декламовали, співали, танцєвали, спортовали на землі и на водї, путовали в сосїдній Тігань, штудовали релігію и активно комуніковали єден з другим и, наконець, просто релаксовали на краснум штронді и парковых містностях прекрасного „Парк Готела Рівієра”...

Єден з організаторув и меценашув табору, Юрій Бенза по гала-концертї сєгоручных гостей готелного комплексу, котрого є властителєм, также лишив ся спокуйный за лїтній отпочинок діти...

Як прозрадила головна організаторка табору, председатель ВРС Віра Гіріц, на будучый рук до табору планувають позвати малых русинських артистув з сосїдніх держав. Кєдь плани удасть ся реалізовати, наші діти ищи з булшов інтензивностєв не лєм будуть повишати властні умілські таланты, айбо и у языковум сенсї будуть булш мотивовані на то, обы зліпшовати свої білінгвалні способности...

-Ль

Замітки педагога

Мала-м велику серенчу uczestнити ся у роботі уміського табору на березі Балатона. Дуже-м рада, же ведно из дїтми удало ся сповнити файну креативну роботу, што є, май на самый перед, заслугов дїточых рук, а самі дїточки збогатїли на красну памятку за час у таборі.

Я познакомила дїточок из філцёванём, котрое основано на національных традиціях. Привезла-м из собов цвітну пряжу, познакомила дїтей из своїма ідеями про то, обы приблизити їх, заінтересовати стародавнєв технологієв. Основа філцёваня є у тому, же вовна змішує ся из теплов водов и мылом. Я схосновала лем дакуль-ко способув, айбо провбовала выбрати такі, котрі легко научити ся, а результат буде указный. Нараз уповім, же запаленость дїтей, їх креативный пудход ку роботі, дали можность презентовати чудесну выставку готовых рубут.

Вуроблений філц мож кроїти, шити, прикрашати дачым другим. Технологічні кроки сїї роботи я вказала дїтём пуд час изготавлення туліпана. Порядок був такий: узяти у руки оріх и тулько вовны, обы она покрыла го и містила ся у руках при стисканю палцюв. Потом формуєме из сїї вовны бїмбовку и, не отпускаючи палці, опускаєме ї у теплу воду. Пак у воді ї треба доты акуратно мняцкати, докы не вуйде весь воздух, то значить, же у воді не видиме булше бумбалёк воздуха. Пак

муцно треба зужвати тоту кулю у руках и доты мняти ї, валяти, докы маса не помнякне и не стане цілостнов. Сей процес повторяєме из другим цвітм вовны. Главное, доты валяти вовну у долонях, докы маса не ствердне, ги шкура вадь дерево. Теперь настає май указна часть работы. Повторяючи овалну форму оріха, надрізаєме кулю на криж и вуймєме оріх. Четыри листкы выгнемє и лишимє вусхнути.

Другий метод подобас ся на первый, лем из тов разницёв, же не кладеме удну оріх, а формуєме кульки, гуркы и шырокі форми, котрі пак можкроїти.

Коли дїти почувствовали и порозуміли свої можности у сїй роботі, у них нараз появилася фантазія творителюв. Вни изробили вшелякі чічки (особо їм любили ся туліпаны и звунчки), метеликы, хробакы и др.

Ушитко было выроблено из великов любовлю и майстерностёв. Шкода, жебы дїточі работы не увіділи родичі, ушиткі, кого интересує народное уміство. Зато рішила-м пудготовити выставку. Ведно из дїточками мы пудобрали такий фон стенда, обы работы на нюм упозіровали майудачно. Сяк получила ся композиція-колаж, котра была така файна, же ко лем ї не увідів, не муг ся напозерати.

*Андреа Радульни Дравецкі (Пейч)
Товмачила Евеліна Скиба*

Честовані читателі!

Май повну інформацію за живот Русинув Мадярщины годні сьте дустати на нашуй інтернет стороні: <http://rusyn.hu>

Ипен там у меню глядайте и електронну верзію нашуй новинкы!

Tisztelt olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről megtalálhatnak a WEB oldalunkon <http://rusyn.hu>

Ugyanitt található meg lapunk elektronikus verziója!

Честовані читателі!

Слушайте передачу Русинського Радіа на габах 874 кГц
каждый вторник о 13.00-13.30 на програмі MR 4.

Népszámlálás 2011

A népszámlálás adatfelvételének eszmei időpontja **2011. október 1., 0 óra**, az adatszolgáltatónak erre az időpontra jellemző állapot szerint kell megválaszolni a kérdőív kérdéseit. **Az összeírás 2011. október 1. és 2011. október 31. között, a póttösszeírás 2011. november 1. és 2011. november 8. között történik.** A számlálóbiztosok előzetesen összeállított adatfelvételi csomagot kapnak, amely összeírandó címenként tartalmazza az adatszolgáltatói tájékoztató levelet, a mintakérdőíveket (Lakáskérdőív és 1 db Személyi kérdőív), valamint a kitöltést segítő útmutatót.

A számlálóbiztos feladata, hogy az eszmei időpont előtt a számlálókörzetébe tartozó címekre eljuttassa az adatszolgáltatói csomagokat.

Az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése három módon lehetséges:

- Az adatszolgáltató a kérdéseket megválaszolhatja az **interneten** keresztül. Ehhez a **www.enepszamlalas.hu** honlapra kell belépnie, ahol egy azonosító és egy egyedi kód megadásával lehetővé válik a népszámlálási kérdőívcsomag on-line felületen történő kitöltése. Ez az azonosító és az egyedi kód a lakáskérdőív első oldalán, az „Azonosító” és az „Internetes belépési kód” mezőben található. Az internetes oldalon **2011. október 1–16. között** fogadjuk az adatokat.

- **Az adatszolgáltató a kérdéseket megválaszolhatja a borítékban lévő kérdőívek kitöltésével.** Ebben az esetben a kitöltött papírkérdőíveket a kapott borítékba visszahelyezve a számlálóbiztosnak kell átadnia, amikor az felkeresi az adott címet. Amennyiben az adatszolgáltatói csomagban található egy darab személyi kérdőív nem elegendő az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez, a számlálóbiztos ellátja a válaszadót a megfelelő mennyiségű kérdőívvel. A papír alapú önkitöltésre a felvétel első két hetében, **2011. október 16-ig** van lehetőség.

- **Az adatszolgáltató a kérdéseket megválaszolhatja személyesen a számlálóbiztosnak, aki**

2011. október 1. és 2011. október 31. között keresi fel. Ehhez szükséges a borítékban található kérdőívek megőrzése.

A szerkesztőtől: Tisztelt Ruszin Hölgyek és Urak! Jövönk az új Európában azon a tisztán technikai teendőn múlik, melyet hazánkban ez év októberében kellene megtennünk. Ne keverjük össze az „állam-

polgárság” és a „nemzetiség” fogalmakat. Vállalva a magyar állampolgárságot, a magyar hazához való tartozásunkat, társadalmi hazafiasságunkat fejezzük ki, a ruszin nemzetiségünket vállalva pedig az etnikai hovatartozásunkat, a saját származásunkat, anyáink-apáink, nagyanyáink-

nagyapáink, őseink örök emlékét. Ruszin elődeink több évszázadnyi időszak alatt mindig Magyarország igaz patriótái voltak (itt meg kell említenem, hogy a ruszinok II. Rákóczi Ferenc hazánk szabadságáért folytatott harcában a fejedelem leghűségesebb népe voltak). Ezen kívül, évszázadok óta őrizték identitásukat, kultúrájukat és nyelvüket.

Tudom, hogy sokan közülünk egyformán magyar-nak és ruszinnak érzik magukat. Ennek kifejezésére van lehetőség a kérdőívben, melyben bejelölhetjük a másik nemzetiségünket is. Egyet nem felejtünk el, azt, hogy a statisztikákban a „nemzetiség” rovatban az első válaszunk fog szerepelni.

El kell ismernünk, hogy az utóbbi húsz évben a Magyar Állam sokat tett a ruszinok jövője érdekében, eltekintve a Trianon utáni hazánk határain belüli kis létszámuktól és a 10 évvel ezelőtti népszámlálás eredményétől, minden eszközzel óvva kis népünket a teljes nemzeti asszimilációtól. Most az a kérdés, hogy képesek leszünk-e kiállni önmagunkért?!

Tisztelt ruszin Hölgyek és Urak, az idei év októberében ne szalasszuk el saját jövőnket az egyesült Európában! Emlékezzünk arra, hogy az magyarországi ruszin nép sorsa nagyban függ a 2011. évi népszámlálás kérdőívének „nemzetiség” rovatában megjelölt MINDEN EGYES válaszunktól!

A Ruszin ábécéskönyv magyarországi iskolások számára hiányt pótló kiadvány. A kiadvány nem könyv, hanem munkafüzet. A szerző: Lyavinecz A. Marianna, és szerkesztője: Dr. Káprály Mihály akik nagyon színvonalasan koordinálták a mű megjelenését. Esztétikus forma, vulgárisan egyszerű, színes képekkel illusztrált mű. Az előszót követően kis történelmi bevezető után a ruszin betűk megismerése, majd szóalkotások és gyakorlások következnek. Mivel a kiadvány munkafüzet, a fellapozót munkára készíti. Szép klasszikus betűminták ábrázolásával a felnőtteket is ámulatba ejti és készíti a tanulásra és elkápráztatja az alkotás örömeivel. Főként gyermekes családoknak de felnőtteknek is ajánljuk. Az ábécés könyv első kiadás. Várjuk a szerzőktől a további köteteket is.

A könyv kiadója a Budapest Fővárosi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat és az Újbudai Ruszin Kisebbségi Önkormányzat, valamint más támogató önkormányzatok.

Ünnepeltjeink

Ezen a nyáron ünnepelték kerek évfordulóikat a magyarországi ruszinok körében jól ismert és tisztelt **Giricz Vera** és **Dr. Lyavinec Marianna**. Újságunk örömmel és nagy tisztelettel csatlakozik azokhoz a jókívánságokhoz, melyeket az ünnepelt ruszin asszonyok kaptak az idei évfordulójuk napjaiban. Adjon az Isten az ünnepeltnek és családjaiknak jó egészséget, örömet és békességet magánéletükben és soha meg nem fogyatkozó erőt és ambíciókat a ruszin reneszánsz nemes útján! Éljenek soká, számos évet át!

Magas, felelősségteljes posztpon érte meg szép évfordulóját Giricz Vera, az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke. A ruszinság körében nevét jól ismerik 2002 óta, amikor képviselő lett, és 2003 februárjától, amikor elfoglalta a legmagasabb közösségi posztot, az ORÖ elnöke lett. Vezetése alatt a ruszin mozgalom új, minőségét tekintve magasabb szintre emelkedett. A nagyra becsült Giricz Vera asszony mindig is, és most is sok jó és hasznos dolog kezdeményezője a ruszin kultúra és a közösségi élet építésében és erősítésében.

Említsük meg legalább néhány jó és hasznos cselekedetét a magyarországi ruszinok vezetőjének, aki egyik alapítója a „Ruszin Világ” című lapunknak, a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesületének, olyan magyarországi ruszin intézmények kezdeményezője és szervezője, mint a Magyarországi Ruszinok Közérdekű Muzeális Gyűjteménye és Kiállítóhelye, valamint a Magyarországi Ruszinok Könyvtára, és a „Ruszin oldalak” című könyv kiadása, stb.

Jelenleg Giricz Vera a magyar kisebbségi mozgalom egyik leghozzáértőbb és legtevékenyebb tagja nem csak türelmesen és határozottan intézi a magyarországi ruszin közösség ügyeit, hanem tele van tervekkel és kezdeményezésekkel úgy az ORÖ, közösségünk legmagasabb szintű képviselőtestülete, mind országunk távoli vidékein és a fővárosban működő számos települési önkormányzat fejlődését illetően.

A magyarországi ruszin mozgalom első éveitől kezdve Dr. Lyavinec Marianna fáradhatatlanul munkálkodott – és a mai napig is munkálkodik – a ruszin identitás megőrzésén. 2002 óta képviselő, 2004-től a Terézvárosi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke. 2003-2007 között az ORÖ elnök-helyettese, 2006-2010 között a Fővárosi Ruszin

Kisebbségi Önkormányzatot vezette. Elsősorban a budapesti ruszinok – akiknek elnöke volt az utóbbi években – ismerik Dr. Lyavinec Mariannát. Tevékeny természete és kezdeményező készsége nagy segítséget jelentett a magyarországi ruszinoknak különböző ünnepi előkészületek és ünnepek lebonyolítása során, nem csak a fővárosban, hanem távolabbi településeken is.

Dr. Lyavinec Mariannát jól ismerik a határon túli testvéreink is, ő a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Egyesület egyik alapítója, az utóbbi nyolc Ruszinok Világkongresszusának résztvevője, az idei nyáron Pilisszentkereszten megrendezett Ruszinok XI. Világkongresszusának egyik szervezője. Az utolsó két ciklusban, 2006 és 2010 között a nagyra becsült Dr. Lyavinec Marianna képviselte a magyarországi ruszinokat a Ruszinok Világtanácsában. Ő a „Ruszkinya” nevű női klub alapítója és vezetője, a Magyar Rádió ruszin nyelvű műsorának szerkesztője, a ruszinok körében népszerű „Kalendárium – Almanach” sorozat egyik szerkesztője, 2003 és 2010 között „Ruszin Világ” című újságunk, 2008 és 2010 között a „Ruszin Hírmondó” című lap főszerkesztője volt.

Krónika

Április

18: A XVI. kerület önkormányzata képzőművészeti kiállítást szervezett a „Kovács Attila” Galériában, számos ismert ruszin alkotó műveiből.

Május

21: Harmadik alkalommal rendezték meg a Szőlővirág Ünnep és Nemzetiségi Fesztivált Érden, az

ófalusi pincesoron. A szervezők, az Érdi Pincetulajdonosok Egyesülete és a nemzetiségi önkormányzatok meghívására a városban élő nemzetiségek mutatták be táncaikat, zenéjüket, népviseleteiket és gasztronómiai különlegességeiket.

22: Ruszin Nemzeti Ünnep Gödöllőn. Fővédnök: dr. Latorcai Csaba, a **Közigazgatási és Igazságügyi**

Minisztérium Nemzetiségi Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkára.

Június

16-18: Ruszinok XI. Világkongresszusa Pilis-szentkereszten.

18-28: A III. Nemzetközi Ruszin Ifjúsági Alkotótáborban a képzőművészeti alkotáson kívül különböző foglalkozások, többek között hittan, néptánc, ének, hip-hop, dráma, kirándulás, sportfoglalkozások, valamint nemezelés várták a gyerekeket.

22: Zuglóban a *Kisebbségek Házában Ruszin történelmi estre került sor a Zuglói Ruszin Kisebbségi Önkormányzat* és a XVI. kerületi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat rendezésében.

24: Eperjesen kihirdették az Alekszándér Duchnovics díj idei nyertesét. A ruszin irodalom legrangosabb díját Stiven Csepa mecénás alapította, a díjazottakat az Egyesült Államok béli Kárpátorosz Tudományos Központ nevezi meg. 1997 óta ezt a díjat annak a szerzőnek adják, aki az eltelt 5 évben kiemelkedő művet alkotott. A „Ruszin Oszkár”-ral az idén Natalja Konjuch bácskai költőnő „Az otthonod - a vár, a zavaros folyó - a híd” című kötetét ismerték el.

Július

16: Konzultáció a 2011 évi népszámlálásról Sajópálfalán.

4-10: VIII. Ruszin Tábor Komlóskán. Annak ellenére, hogy pályázatuk nem nyert, a táborot önerőből finanszírozva mégis megvalósították: kirándulással, színes programokkal.

14-17: Terézváros képviselői és a „Nasamolodjocs” klub tagjai kirándulást szerveztek Kárpát-aljára. A program célja a történelmi Magyarország történelmének és kulturális hagyatékának felkutatása volt.

16: Sajópálfalán a helyi Ruszin Kisebbségi Önkormányzat szervezésében, a Magyarországi Ruszinok/Rutének Országos Szövetsége és az Országos Ruszin Önkormányzat támogatásával konzultációt tartottak a 2011. év legfontosabb kisebbség-politikai eseménye – a népszámlálással kapcsolatban.

16-17: Három ország: Ukrajna, Szlovákia és Lengyelország határában található Kreminec hegyen, amely a Nagybereznai járás Sztuzsica település felett magasodik, tartották meg a IV. Informális Ifjúsági Fesztivált. A fesztiváli részvétel feltétele a hegyre való 4-5 órás túra teljesítése volt. Kár, hogy az idén sem a magyar, sem a lengyel ruszinok nem értek fel a hegycsúcsra!

Augusztus

7: Ülést tartott a Kisvárdai Ruszin Kisebbségi Önkormányzat. Az összejövetel fő célja augusztus 20-a közeledtével a Szent István királyra való emlékezés volt. A KRKÖ elnöke, Fábíán Iván emlékezett meg Szent Istvánról, majd Petranics Daniella mondta el Szent István király imáját. Az összejövetelen elismerő oklevelet adtak át a KRKÖ korábbi elnökének, Ortutay Tamásnak, megköszönve munkáját. A hivatalos rész után a finom ebéd és a kötetlen beszélgetés következett.

Szent István, az apostoli király

Több mint ezer éve a Kárpátok ölelő medencéjében a magyar nép otthonra talált. Az itt élő népek színes kavalkádjából életerősségével, akaraterejével kiemelkedett a magyar nép. A soknemzetiségű lakosság élén István, az akkori uralkodó, határozott politikai magatartásával és magasra emelt zászlájával tűnt ki. Személye meghatározó volt. Bölcs előrelátással a királyságot, mint államformát szilárdította meg. Salamon királyhoz hasonlóan kért és kapott Istentől bölcsességet. A bölcsesség isteni ajándék, kérésre, a jó teljesítéséhez kapja meg az ember. István, az uralkodó, élt a kapott ajándékkal. Ennek jegyében felismerte, hogy van egy földi haza, az alkotásnak, életnek a tere, mely ideiglenes, és van az égi haza, mely örök. A földi haza megszilárdításához kérte az égiek segítségét, Isten kegyelmét és az Istenszülő oltalmát. Mindezen kérések eredményeként jött létre a Szentkorona alá tartozó

soknemzetiségű népek békességes egysége, az ezer éves határok létrejötte, és a kereszténység európai bölcsője. És ezek azok a kérések melyek által biztosított lett az itt élő népek számára az üdvösség lehetősége, valamint az egyetemes európai kultúrába való bekapcsolódás.

Augusztus 20. az államalapítás és az újkenyér ünnepe. A mai nap imádkozzunk együtt a koronáját és országát az Istenszülő oltalmába helyező, ajánló királyunkkal. Újabb ezer évre, vele együtt kérjünk népünk számára erőt, egészséget és békességet. Isten, áldd meg a magyar hazát!

Magasztalunk téged, igazhitű királyunk, Szent István és tiszteljük a te szent emlékedet, ki magyar hazánkat a szent keresztység által megvilágosítottad! /ünnepi magasztalás/

Szónoczky János Mihály

Egy tanár észrevételei

Nagy örömmre szolgált, hogy részt vehettem az idei alkotótáborban a Balaton partján, és megismertethettem a gyerekekkel a nemezelés első alapvető lépéseit. Örülök, hogy ilyen alkotást tudtunk közös erővel létrehozni, ami főként a gyerekek kezeinek a munkáját dicsérheti, a gyerekekben pedig egy élmény szép emléke maradhatott meg.

A nemezelés lényege, hogy meleg vízzel és kevés szappannal összedolgozzuk a gyapjút. Ez csak az alap, mivel rengeteg technika létezik. Eből a rengetegből hoztam csak néhány ötletet, mégis olyat, amelyet könnyen el tudnak készíteni és még mutatós is a végeredmény. A gyerekek lelkes hozzáállása és kreativitása azonban lehetőséget adott egy gyönyörű kiállítást prezentálására.

A kidolgozott nemezt lehet szabni, varrni, díszíteni.

Az egyik megmunkálási módszer lépéseit egy tulipán készítése kapcsán ismertettem meg velük. Ennek a folyamata a következő volt: először kezünkbe vesszünk egy diót, és annyi gyapjút helyezünk rá, amennyi szépen, egyenletesen elfedi, és amennyi kényelmesen elfér a kezünkben, úgy, hogy ujjaink összeérnek. Gömböt formálunk belőle és összezárt kezünkben a meleg vízbe engedjük. Ott addig nyomkodjuk óvatosan, a formáját megtartva, amíg az összes levegő ki nem préselődik belőle, vagyis nem látunk több buborékot a víz felszínén.

Kezünket alaposan beszappanozzuk, újra kézbe vesszük és elkezdjük nyomkodni, görgetni, egészen addig, míg össze nem áll. Ezt követően megismételhetjük a folyamatot egy másik hasonló színnel, erőteljesen és gyorsan a két tenyerünk között hengergetjük, míg bőr, illetve fa keménységű nem lesz. Ekkor jön a munka látványos része. A dió ovális alakját követve a csúcsán egy kereszt alakú bemetszést végzünk egy éles késsel, a nyíláson eltávolítjuk a diót, a négy szíromlevelet pedig kihajtogatjuk és hagyjuk megszáradni.

A másik megmunkálási módszer is hasonló, azzal a különbséggel, hogy nem bugyoláltunk diót gyapjuba, hanem önmagából a gyapjúból készítettünk golyókat,

hurka formákat, és szélesebb szabható textíliát.

A gyerekeknek bemutatott megmunkálási lehetőségek megindították a fantáziadús alkotókat. Készültek többféle színű tulipánok, tavirózsák, pillangók, kukacok, stb. és mindezek olyan szépek, színesek és ízlésesek lettek, hogy sajnáltam volna, ha nem mutathattam volna meg minden érdeklődőnek. Így az jutott eszembe, hogy készíték a munkákból egy kiállítást. Ugyancsak a gyerekek közreműködésével készítettünk egy stílusában illeszkedő háttérteret és létrejött a kollázs kompozíció, ami valóban olyan szép lett, hogy aki csak meglátta, az percekig csodálta.

Rádulyné Dravetzky Andrea (Pécs)

Ruszin gyermektábor Balatonföldváron

Ahogy lapunk előző számában megígértük, ezennel ismertetjük a hagyományos balatoni 2011-es Ruszin gyermektábor izgalmas, gazdag részleteit.

Mint mindig, a tábor programjában jelentős helyet foglalt el a kézművesség. Szakemberek vezetésével a gyerekek rajzoltak, faragtak, szavaltak, énekeltek, táncoltak, sportoltak földön és levegőben, ellátogatták a szomszédos Tihanyba, hittanórákon vettek részt, aktívan kommunikáltak egymással és végül egyszerűen csak pihentek a csodálatos Park Hotel Riviéra szép strandján és parkjaiban...

A tábor egyik szervezője és mecénása, Benza György a szálloda komplexum tulajdonosa az idei vendégeinek gála koncertje után is boldogan nyugtázta, hogy sikeres volt a gyerekek nyári pihenése.

Ahogy azt Giricz Vera, az ORÖ elnökhelyettese elárulta, jövőre azt tervezik, hogy a szomszédos országokban élő ifjú ruszin művészeket hívják meg a táborba. Ha a tervet sikerül megvalósítani, gyermekeink még intenzívebben fogják fejleszteni kézműves tehetségüket, valamint nyelvi szempontból is motiváltabbak lesznek kétnyelvű tulaj-

donságaik tökéletesítésére...

A kegyelem csodája

A korabeli megsárgult írások, történelmi feljegyzések, historia domusok, az 1912. augusztus 15-ét követő napokon Miskolc városában és a megyében megjelenő folyóiratok széles terjedelemben, nagy dicsérrel és elismeréssel szóltak az akkori város szélén felépült és hatalmas tömeg jelenlétében felszentelt, ma Belvárosi, vagy a Búza téri görög katolikus templom felszenteléséről.

2011. május 20. a magyarországi görög katolikus egyház életében jelentős évszámként vonult be a történelembe. Ezen a napon szentelték fel a 99 évvel ezelőtt felszentelt templomban Dr. Orosz Atanáz személyében a Miskolci Apostoli Exarchátus püspökét. Az északi országrészben, a Tiszán-inneni területen élő görög katolikus vallásúak, az Apostoli Szentszék intézkedése folytán saját püspököt kaptak. Ugyanakkor a Miskolc Búza téri, Nagyboldogasszonyról elnevezett parochiális templomot székesegyházi rangra emelték. A jeles ünnepen több ezren együtt ünnepeltek, püspökök, papok szerzetesek, és a hívek sokassága. 99 évvel ezelőtt a templom környékén búzát és más terményt, zöldséget és egyéb portékát árusító népség töltötte be, és tette a teret hangossá. Ma újra

benépesült a tér. Elirányított forgalom, bámészkodó emberek döbrent tekintettel most is voltak. Csodát láthattak. A Szentlélek csodáját, mely a ránk erőszakolt trianoni békediktátumnak nevezett szerződés által

okozott sebet valamelyest gyógyítja a kegyelem által. Imáinkkal kérjük a történelem Urát, hogy az új főpásztor atyai szívvel és szeretettel vezesse népét az üdvösség felé. A püspök szentelés egyik jelentős mozzanata, amikor a szentelő püspök átadja az új püspöknek a pásztorbotot. Azt a történelmi relikviát és kormányzati jelvényt, melyet a Miskolci Apostoli Adminisztrátúra első főpásztora, az Ungvárról elüldözött, nagyméltóságú és főtiszteendő Papp Antal érsek úr tartott apostoli szolgálata alatt a kezében és vezette szeretetben és atyai gondoskodásában a rábízottakat jó pásztorként az Úrhoz.

Ezzel a püspökszenteléssel és a templom székesegyházi rangra emelésével, sok évtizedes várakozás ért véget és vette kezdetét az új egyházmegye kialakulásának.

Isten éltesse Atanáz püspököt, erőben, egészségben és békességben, népünknek és anyaszentegyházunk javára!

Szónoczky János Mihály

Könyvajánló

Gyógyító könnyek című könyv jelent meg Gál Halász Anna tollából, mely regényes formában, rövid fejezetekben mutatja be a történelem viharos időszakai miatt majdnem feledésbe merülő Borsod megye egyik településének, Sajópálfala görög katolikus templomában 1717 január 6 – február 16 között az Istenszülő kép csodálatos könnyezését.

Gál Halász Anna tollából több kötet látott már napvilágot. Könnyed írói stílusával az olvasót készíti a könyv végig olvasására. A múltat és a jelent dolgozza fel regényes formában. Egyszerű írói stílusával kerüli a szentimentalizmust és a közhelyeket. Tényeket közöl, történelmi eseményekre építi fel kötetét.

A Gyógyító könnyek című művében, bemutatja a maguknak hazát kereső és letelepülő ruszin telepeseket, akik több mint 300 év távlatából már őslakosok lettek. A könyv szerzője kutatásokat végez a településen, liturgikus, néprajzi és emberi sorsok anziksz-szerű motívumaival szépíti regényét.

Könyvével, - remélhetőleg, sok olvasó kezébe veszi, - a Sajópálfalai Könnyező Kegypé tisztelete is szélesebb körben ismertté válik.

A szerző munkáját segítette Ft. Polgári László a Sajópálfalai Görög Katolikus Egyházközség parochusa, lektorálta és az előszót írta Ft. Papp András görög katolikus egyetemi lelkész.

A könyv 1500. Ft-os áron megvásárolható a sajópálfalai parochia címén.

Sajópálfalai interjú

Fekete Edina vagyok, a Sajópálfalai Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke. A Debreceni Egyetem hallgatója, leendő szociális munkás.

- *Kérem, mesélje el nekünk, hogyan lett Ön a Ruszin Kisebbségi Önkormányzat elnöke, mint tudjuk, Sajópálfalán nem volt ennek a kisebbségnek önkormányzata.*

- Tavaly nyáron Szónoczky János atya Sajópetriből, tudván azt, hogy mi is ruszinok vagyunk, Sajópálfalaiak és az őseink is ruszinok voltak, felkereste édesapámat azzal, hogy tervezzük-e a ruszin kisebbségi önkormányzat megalapítását községünkben. Az édesapám a mezőgazdaságban dolgozott mielőtt megválasztották polgármesternek, ezért nem ért rá foglalkozni a kérdéssel. Megkérdezte azonban tőlem, hogy lenne-e kedvem foglalkozni az üggyel. Kapva kaptam az új lehetőségen, elkezdtem az előkészítő munkát. A 2010. évi kisebbségi önkormányzati választások eredményeként Sajópálfalán megalakult a ruszin kisebbségi önkormányzat és létrejött a képviselő testület.

- *Edina Ön mindig tudta magáról, hogy ruszin?*

- Nem. Bár igaz, hogy a nagyszüleim említették a ruszint, na meg csúfoltak is tótul és mindenfélét hallottunk is, de nem igazán értettem, hogy miért. Csak amikor Szónoczky atya elmondta történetünket, akkor kezdtem el igazán utána járni a könyvtárakban. Feltettem ezeket a kérdéseket a nagyszüleimnek is és kiderült például, hogy a déd-nagyszüleim nem is beszéltek magyarul, hanem csak ruszinul.

- *Gondolom ez nagy meglepetés volt az Ön számára.*

- Igen. Nagyon meglepődtem.

- *Milyen érzés az Ön számára ez az új helyzet?*

- Először nagyon furcsa volt ez a kettőség, hogy most akkor magyar vagy ruszin. De rájöttem arra, hogy mindkettő, és ez a kettős identitás is lehet nagyon jó érzés. Most céltudatosan igyekszem felkutatni a családfámat, felkutatni régi fényképeket, hagyományokat, hogyan is éltek az őseink. Úgy gondolom, ahhoz, hogy legyen jövőnk, múltunknak is kell lennie. Gyökeink nélkül nem tudhatjuk meg, hogy kik is vagyunk igazából, és így nem lehet jövőnk sem.

- *Mit gondol, van-e arra lehetőség, hogy a mai fiatalok visszatérjenek ruszin gyökereikhez?*

- Az a baj, hogy azok az idős emberek, akik beszéltek és igazán abban a környezetben nőttek fel, már nagyon kevesen vannak. Igyekszem a még élőket felkutatni és akár a töredékét is, de visszacapni a hagyományainknak. Görögkatolikus faluban lakunk, és a falu nagy része minden ünnepet megtart és az itt élők túlnyomó templomba járó emberek. A szertartá-

sokban tükröződik a ruszin hagyomány, de igyekszünk visszahozni a többi ünnepen is, az ételleknél és szokásoknál azt a múltat, ami jellemző volt a falura.

- *Edina, mi a véleménye, a fiatalok honnan szerezhetnek információkat ezekről a dolgokról?*

- Úgy gondolom, hogy az Országos Ruszin Önkormányzat nagyon sok segítséget nyújt nekünk, ha bármiféle kérdésünk van. Ott van például a könyvtár, a múzeum, amit az önkormányzat alapított és tart fenn. Könyvtárakban kutattam, és ott is találtam szép számban könyveket, emellett sok információt nyújt az Internet.

- *Mit gondol, mit tud tenni a ruszinság érdekében?*

- Először is segítséget szeretnék kérni, szeretném a falunak visszaadni azt a múltat, amit nagyon sokan elfelejtettek már. Jó lenne, ha tudnánk, hogy kik vagyunk, kik is voltak valójában a szüleink, nagyszüleink. Ráébreszteni az embereket arra, hogy nekünk különleges múltunk van, aminek egy részét vissza kell hozni ahhoz, hogy az jelenné váljon.

- *Edina, mit gondol, hogy lesznek-e olyan fiatalok itt Sajópálfalán, akiket annyira foglalkoztat a ruszin eredet, hogy meg akarják tanulni a ruszin nyelvet?*

- Kevés ilyennel találkoztam, bevallom őszintén. Mondjuk, én optimista vagyok, úgy gondolom, hogy lehet valamit tenni e téren. Én sem tudok jól ruszinul, de szeretnék megtanulni. Először is a képviselő testületnek meg kell erősödnie, és ha már van egy biztos alapunk, akkor tudunk toborozni fiatalokat.

- *Úgy látom az első lépést már megtették. Ez azt jelenti, hogy lesz második is?*

- Igen. A lépcsőkön fokozatosan kell lépkedni ahhoz, hogy folyamatosan tudjunk haladni.

Polgári László görög katolikus lelkész vagyok, Sajópálfala paróchusa és a Miskolci Exarchátusnak a gazdasági vezetője, tehát ökonómusa vagyok.

- *Kezdjük egy általános kérdéssel: milyen a kapcsolat a görög katolikusok és a ruszinok között Sajópálfalán és környékén?*

- Világi gazdasági vezetőként van egyfajta rálátásom arra a hatvan parókiára, amelyek a térségben találhatók. A görög katolikus, vagy vegyük úgy, hogy a ruszin hagyomány, akár Pálfalán vagy akár az egész Borsodi rész tekintetében az, hogy a vallásgyakorlók száma több mint a kétszerese a római katolikusokénak és sokszorosa a reformátusnak. Tehát a ruszin görög katolikus embernek körében az egyházhoz való hűség lényegesen nagyobb, mint a más vallásúaknál, és a hit

mélyebben gyökerezik életükben. Igaz, hogy ez inkább az idősödő generációra érvényes, a fiatalabb generációnál nagyon-nagyon fontos lenne, hogy megfelelő alapképzést kapjon. Most háromszorosára nőtt a görög katolikus oktatási intézményeknek a száma a megyében, tehát több mint háromezer gyermeket és fiatalot tudunk már így elérni. Ez már jó esélyt ad arra nézve, hogy a felnövekvő generáció megszerezze a szükséges lelki és szellemi alapokat.

- **Ebben a kis faluban, ahol vagyunk, vajon az emberek tudtak-e, például a szocializmus korában is, a ruszin vagy a tót közösség létezéséről?**

- Az ötvenes évekig a ház előtti kispadon biztos, hogy tótul, ruszinul beszéltek az öreg nénik. Később aztán, a hetvenes évek elején felhígult a falu lakossága, tehát körülbelül ugyanannyi ember telepedett be, mint amennyi volt, új utcákat nyitottak és ezzel együtt a ruszin hagyomány valamelyest elsűrült. De, amikor idekerülve elkezdtek kutatni és felfrissíteni a szokásokat, kiderült, hogy ugyanazok a szokásaink, mint Múcsony, Sajópetri, Hejőkeresztúr, Komlócska és Mogyoróska településeken. Vagyis klasszikus, ugyanabból a kárpátaljai telepítésből származó falvak ezek, és ugyanazok lettek a szokások. Megőrizték tehát a szokásokat, de nem mindig tudták, hogy honnan származnak ezek gyökerei, hanem csak azt tudták, hogy a görög katolikus hitben gyökereznek. Karácsonykor például szénát szórtak az asztal alá és az egyik gyerek ott feküdt, egy kicsit azt jelezvén, hogy a kis Jézus is ilyen szerény körülmények között jött a világra. De még sok olyan apró dolog létezik, ami teljesen más életvitelről tanúskodik. Görömbölyön, (Greblja valamikor önálló ruszin község volt- a szerk.), Miskolc egyik negyedében, ugyanúgy ünnepelték és ünneplik még ma is a családok a Karácsonyt, mint Sajópálfalán, ahol egyébként nagyon szépen megőrizték a szokásokat. Az esküvőn, vagy a halotti toron, a kisiskolás gyerekek hajszálpontosan tudják, hogy kik az özvegyek, az egyedülállók, mert a szokás szerint vinni kell nekik csomagot ma is, hogy ne maradjanak ki az örömeiből, vagy megosszák egy kicsit a bánatukat. És még sok ilyen apró kedves szokás maradt meg, aminek a gyökere a hitben van. Jelenleg 270 görög katolikus él Sajópálfalán és általában száz-százötvenen megtöltik vasárnap a templomot, vagyis egy erős vallásgyakorló közösség a miénk. Egyházközségünkben folyamatosan három-négy kispap, vagyis teológus részt vesz hitéletünkben. Az ifi-hittanosok nagyon aktívak, éppen az egyetemista korú hittanos csoport tagjai hozták létre településünkön a ruszin kisebbségi önkormányzatot. Éveken keresztül beszélgettünk a gyökereinkről, és azt mondták, ha nekünk ez a gyökerünk, akkor nézzük meg közelebbről - így fogtak hozzá igazából.

- **Egy kissé provokatív kérdéssel folytatom. Gyakran hallottam a ruszin közösségtől, hogy ahol a Vatikán szabályai érvényesek, ott az asszimiláció**

kerül előtérbe. Gondolok itt Lengyelországra, Szlovákiára, Kárpátaljára. Mi a véleménye ezzel kapcsolatban a Miskolci Exarchátusnak?

- A II. Vatikáni Zsinat 1964-ben azt a törvényt hozta, hogy az egyesült katolikusok, vagyis a keleti szertartásúak, térjenek vissza a gyökereikhez, a hagyományaikhoz. Ez azt jelenti, hogy keressük meg a forrásunkat fizikailag is. Számunkra ez Kárpátalja: a ruszin gyökerek, az ószláv liturgia. Szervezetileg pedig a helyzet a következő: Róma például Szlovákiában már létrehozta és határozott szándéka, hogy megpróbálja Magyarországon is létrehozni a három görög katolikus püspökséget egy metropolitával, egy vezetővel. Ezzel függetlenítené ezeket a római katolikus püspöki konferenciától vagy kartól, valamint vele egyenrangúvá tenné. Ennek eredményeként a magyar püspökségek közvetlenül Rómához tartoznának. Ilyen módon önálló életet kaptak a szlovák görög katolikusok és ezzel minden esélyük megvan arra, hogy elkerüljék a latin szertartású környezet hatását és a saját gyökereit ápolják. Rómának jelenleg ugyanez a szándéka a magyar görögkatolikussággal és pont azért is kapott most önálló püspököt az exarchátus. Duplájára nőtt a területe, háromszorosára híveinek a száma, mert a cél az egyházmegye kialakítása. Hogy mikor, ennek Róma a tudója és nem mi. Később a Budapesti szórványból létrejöhetne egy püspökség. Ha már létezne a három püspökség, akkor az önálló irányítású egyházkormányzati egység élére kerülne a metropolita.

- **Hallottam az új püspökökről, Orosz Atanázról. Mit gondol Ön, az új püspök úrnak milyen a hozzáállása a ruszinság kérdéséhez?**

- Azt hiszem, az első útja Kárpátaljára vezetett, amikor kinevezték és minden szomszédos szláv püspök itt volt a püspök úr szentelésén: Szlovákiából, Ukrajnából, Romániából. Most szláv érseke van a keleti Kongregációnak, tehát annak a Minisztériumnak Rómában, amely a keleti szertartásúak, a görög katolikusok ügyeit intézi. A püspök úr beszél oroszul, komoly munkája volt abban szerzetesként, hogy létrejöjjön a találkozó a pápa és a moszkvai patriarcha között, de nem rajta múlt, hogy ez nem sikerült.

- **Az Ön meglátása szerint milyen funkciót töltenek be a mai Európában a görög katolikusok?**

- Mi egy „híd” szeretnénk lenni a katolikus és az ortodox vallás között. Mivel mindkét püspökünk szerzetes, és elkötelezett a keleti liturgia iránt, nagy figyelmet szentelnek annak, hogy szertartásunk közeledjen az ortodoxiához, tehát a gyökereinkhez, ahonnan kiváltunk. Az életünk viszont önállósodjon, a hitéletünk pedig összhangban legyen. Én úgy gondolom, hogy Atanáz püspök úr kifejezetten alkalmas személy arra, tudását, nyelvismeretét tekintve, hogy összekötő szerepet töltsön be e folyamatban, hiszen nyolc nyelvet beszél, komoly szaktekintély. Az európai ökumené egyik meghatározó papja volt, hosszú időt töltött Görögországban, tehát

püspökként, azt gondolom még inkább az lesz. Szerintem, ezen a téren még sokat fogunk róla hallani.

- **Mit gondol, van jövőjük a ruszinoknak Magyarországon és konkrétan itt Sajópálfalán?**

- Magyarországon úgy gondolom, hogy igen, van jövője a ruszinoknak és a görögkatolikusságnak. Sajópálfalán egyre több kispap vagy diák választja a

papi hivatást, és ezzel lendületet adnak a közösségnek. Biztos vagyok benne, hogy nálunk nagyon élénk az ifjúsági élet, és a fiatalok képesek lesznek továbbvinni hagyományainkat.

- **Köszönöm Főtisztelendőségednek az interjút.**

Interjút készítette Prof. Dr. Káprály Mihály

Képviselők sajópálfalai találkozója

Július 16-án, egy derűs napon, a Miskolctól nem messze található szépséges kis faluban, Sajópálfalán gyűltek össze a hazánk Észak-keleti régiójában működő ruszin önkormányzatok képviselői. Hagyományosan, az elődeinkhez hasonlóan, akik minden fontos esemény előtt istentiszteletet tartottak, mi is azzal kezdtünk. A dombon lévő hangulatos helyi templomban, mint a legtöbb mai faluban, a görög-katolikus tradíciók szerint, Polgári László atya megtartotta a Parakliszt.

Az istentiszteletet követően a képviselők összegyűltek a helyi önkormányzat nem túl nagy, de funkcionálisan berendezett tanácstermében, és elkezdtek tárgyalni a ruszin közösségek idei legfontosabb eseményét, a 2011 októberében lebonyolítandó népszámlálást.

Vajon sikerül megtörni a ruszin történelem szomorú évszázadait, amikor sok ruszin szégyenlősen elhallgatta származását, és gyakorlatilag a szomszéd népek alakulása során csupán egy biomasszát képezett? Meg lehet-e legalább állítani azokat az asszimilációs folyamatokat, melyek a mai napig folytatódnak itt, Közép-Európában, ahol a ruszin etnikum többsége él? Ezek nem retorikai, bár, elismerjük, hogy közös és nehezen rendezhető kérdések, melyekre már most mindenki számára fontos választ adni.

Bárhogy is alakul, nem titkoljuk, hogy az októberi magyarországi népszámlálás eredményeitől függ e kis nép jövője, mely napjainkban a teljes asszimiláció határán áll. Ezt nagyon jól tudják képviselőink, akik

élénken reagáltak az ORÖ elnökének, Giricz Verának beszédére aktuális kérdések feltevésével, megvitatásával. Ezeket a kérdéseket tisztázni kell a mindannyiunk számára fontos esemény előtt.

Optimizmusra sarkallt maga a Sajópálfala település, melyben évszázadok óta élnek ruszinok, a ruszin önkormányzat azonban csak tavaly alakult. Csodálatos kévéként magaslott ki azon a helyen, ahol nemrég még úgy tűnt, hogy nincs lehetőség megváltoztatni a számunkra szomorú tendenciát. A fiatalok, még ha nem is tömegesen, de többet szeretnének tudni településük múltjáról, nagyapáik, dédnagyapáik szokásairól.

Másrészt pedig, az értekezlet résztvevői jól tudják, hogy nem csodák, hanem csak az októberig maradt időszak alatt végzett ügyes, professzionális szervezési munka teremt lehetőséget arra, hogy némiképpen javítsunk a ruszinság sorsán, legalább itt, Magyarországon.

Mondhatjuk, a mostani számunk tematikusra sikeredett, mivel egyszerre több cikk is beszámol erről a településről, történelméről, interjúkat közöl lakosaival és vezetőivel (lentebb lásd a ruszin önkormányzat elnökével és a helyi templom parochusával készített interjút és egyéb anyagokat), ahogy azt újságunk első számában nyilatkoztuk, amikor megígértük, hogy közösségünk vidéki tagjaihoz igyekszünk közel kerülni, és az ő valódi életükről tudósítunk.

- ly

Fordította Tudlik Ferencné

A VIII. ruszin tábor eseményei – Komlóskán

Nem nyert a tábor költségeinek fedezését célzó pályázatunk. Sajnálkozásnak azonban nem adtunk teret, számunkra nem is volt kérdés, hogy ennek ellenére megszervezzük a már hagyományos VIII. ruszin tábor.

Az Ruszin ÁMK igazgatója, Komáromi Ferencné egy gyors nevelői értekezést követően a szülőkkel, a fenntartóval és a tanulókkal egyeztetve elindította az

újabb „önerős” tábor megtervezését.

Elsődleges szempont volt, hogy a szülőket anyagilag ne terheljük, ezért a tanulók étkeztetésének költségeit kérésünkre Deák Ferenc, a helyi RKÖ elnöke vállalta fel, természetesen a képviselők egyetértésével.

A program összeállításánál, nagy segítséget jelentett Szemán András testnevelő tanár jelenléte, ötletei a szabadtéri foglalkozások terén. A program fő

eleme minden nyári tábor alkalmával egy komplett ünnepi műsor összeállítás, begyakorlása az augusztusi Ruszin napra, ill. falunapra.

Egy egésznapos kirándulást tettünk a Pusztavár hegyoldalban, ahol alkalmunk volt erdei számócát, szedret, málnát és vadcseresznyét „szüretelni”, a futballpályán sorversenyekben bizonyítani és számháborúzni. Az erdőben és mezőn szedett virágokat csokorba kötve közösen vittük el a Hősök sírjához, ahol a családnevek segítségével „nyomoztunk” a hősi halottak kilétéről.

Az időjárás nem volt kegyes hozzánk, de alternatív tevékenységekkel tudtunk igazodni a szeszélyes viszonyokhoz. Esős időben kézműves foglalkozáson vízimalom készítésbe kezdtünk, minden tanulónak sikerült igazi remekművet „gyártani”, és azt azonnal kipróbálni. A hagyományos, kiesésen alapuló ping-pong verseny sem maradhatott el. Ennek győztese az idén Perhács Roland lett.

A nemzetiségi műsor napi próbái nem feltétlenül jelentettek nagy élményt a gyerekeknek, de tudták és elfogadták, hogy a játékot és szórakozást követően a kötelesség várja őket a Ruszin teremben. Új, és meglehetősen nehéz eleme a műsornak a Ruszin szózat

éneklése, melyet most sikerült tökéletesen elsajátítani a tanulókkal.

A tízórait és uzsonnát az igazgatónő vezetésével a gyerekek készítették, felhasználva ahhoz az iskola-kertben termesztett zöldségeket, főleg a zsenge zöldhagymát.

Jó ötlet volt az humoros oklevelek átadása a tábor „bohóca, balerinája, pacsirtája, legöregebb és legfiatalabb tagja, legjobb futballistája” stb. címekkel. Mindnyáján jót mulattunk a találó elnevezéseken, melyek majd bizonyára becéznévként köszönnek vissza évkezdéskor. Sikeres, élményekkel teli napokat élünk meg, jól éreztük magunkat.

Számomra külön öröm, hogy hosszú évek óta részese lehetek a Komlóskán működő Ruszin Nemzetiségi ÁMK oktató nevelő munkának. Erőt merítek abból, hogy itt a felmerülő problémák elnapolás helyett megoldások keresésére ösztönöznek, a vállalkozó szellem nem veszít aktivitásából és a nagyon alacsony gyermeklétszám inkább az anya szerepét hozza ki belőlem. Szeretek anya lenni.

Barnáné Zajakovszki Mária

Kiadja
az Országos Ruszin Önkormányzat
Felelős kiadó: Gircz Vera

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Káprály Mihály - felelős szerkesztő
Szónoczký János Mihály - főszerkesztő
Klamár Sára - szerkesztő
Szkiba Irén - szerkesztőségi titkár

A szerkesztőség címe:
1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b.
Tel./Fax: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com
http://rusyn.hu
Nyomdai munkálatok: Koverell Kft.

Выдає:
Всeдержавне Русинське Самосправованя
Отвітачeльний видавeль: Віра Гіріц

Члeны редакції:
Др. Михайл Капраль - отвітачeльний редактор
Янош Мигаль Соноцкі - главный редактор
Шара Кламар - редактор
Грина Скиба - секретарка

Адрес редакції:
1147 Будапешт, уліця Дярмат 85/б.
Тел./Факс: (06-1) 468-2636
E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com
http://rusyn.hu

При передруковi посилати ся на “Русинський Світ”

Появлення новинки пудпоровали: Всeдержавне Русинське Самосправованя, Всeдержавне Общeство Русинської Інтeлігенції імени Антонія Годинки, Общeство за Культурy Карпатського Рeгіона, Общeство Русинської Культурy и Общeство Русинув / Рутенув Мадярицины.

A lap az Országos Ruszin Önkormányzat, a Hodinka Antal Országos Ruszin Értelmiségi Közhasznú Egyesület, a Kárpátok Régió Kultúráért Közhasznú Egyesület, a Ruszin Kulturális Egyesület és a Magyarországi Ruszinok /Rutének/ Országos Szövetsége támogatásával jelenik meg.

ISSN: 1785-1149

Egy példány eladási ára: 600 Ft.